

**Центральний державний архів-музей
літератури і мистецтва України**

Шелюбський Марк Харитонович
1891 – 1970

український кінознавець і театрознавець

Фонд № 354

Опис № 1

справ постійного зберігання
(назва опису)

1912–1918 (копії), 1933–1967
(крайні дати документальних матеріалів)

ЗМІСТ

	<i>од. зб.</i>	<i>стор.</i>
Передмова		3
Іменний покажчик		6
Список скорочень		10
I. Творчі документи Шелюбського М.Х.	1–50	11
II. Листи Шелюбського М.Х.	51–52	22
III. Листи Шелюбському М.Х.	53–56	22
IV. Документи до біографії Шелюбського М.Х.	57–75	23
V. Документи, зібрані Шелюбським М.Х.	76–92	27
VI. Зображувальні документи	93–101	31
Список літератури		34

ПЕРЕДМОВА

Шелюбський Марк Харитонович – відомий український театрознавець, кінознавець, журналіст.

Народився [8 лютого] (за н. ст.) 1891 р. в Києві¹. У 1912–1916 рр. навчався в Київському комерційному інституті на економічному відділенні, згодом одержав ступінь кандидата економічних наук. У 1918 р. працював в редакції журналу «Театральная жизнь», у 1919 р. – у Всеукраїнському театральному комітеті, у 1920–1922 рр. – в театральному комітеті Губполітосвіти. У 1922–1930 рр. працював в об'єднаннях «Хлебпродукт», «Союзхлеб», одночасно, з 1925-го по 1930-й, – в редакції газети «Київський пролетарій».

З 1930 р. працював на «Українфільмі», з 1932 р. – в Облпромрадї. У 1935 р. повернувся в «Українфільм» на посаду редактора-консультанта, де проробив до 1938 р. Одночасно з 1930 р. до 1941 р. виконував обов'язки рецензента, завідувача сектору мистецтва, літпрацівника відділу культури у видавництві «Пролетарська правда». Згодом завідував відділом культури і побуту газети «Більшовик» (1942–1945 рр., м. Енгельс Саратовської обл.). У 1945–1950 рр. – заступник заввідділу культури і побуту, в. о. заввідділу літератури і мистецтва, кореспондент газети «Київська правда».

Під час Великої Вітчизняної війни читав курс історії народного господарства в Московському економіко-статистичному інституті (1942–1943), завідував літературною частиною в Енгельському драматичному театрі (з 1 травня 1942 р. до 1944 р.).

Протягом 1949–1959 рр. був редактором, згодом старшим редактором редакторсько-сценарного відділу Київської кіностудії учбових фільмів (у 1954 р. перейменована на Київську кіностудію науково-популярних фільмів). У редакторському доробку М. Х. Шелюбського – понад 70 учбових та науково-популярних фільмів.

Помер М.Х. Шелюбський у 1970 р.

Документи М.Х. Шелюбського були передані до ЦДАМЛМ України у 1971–1972 рр., після смерті фондоутворювача, його сестрою Вірою Харитонівною Шелюбською. У червні 1972 р. вони пройшли первинну обробку, в результаті якої було сформовано здавальний опис № 1 на 20 справ (86 док.) та 1 примірник літератури. На науково-технічну обробку документи надійшли наприкінці 2011 р. В її результаті було сформовано опис № 1 повної науково-технічної обробки на 101 од. зб. за 1912–1918 (копії), 1933–1967 рр. Документи опису систематизовано у шести розділах, до опису укладено іменний покажчик, список скорочень та додаток – список літератури (1 позиція).

¹ Див.: Скрицька Л.О. Історична довідка про М.Х. Шелюбського. 30 червня 1992 р. – ЦДАМЛМ України, справа фонду 354, арк. 1а, 1а-зв.

Перший розділ – «Творчі документи Шелюбського М.Х.» – складається з двох підрозділів, всередині яких справи систематизовано за хронологією. Підрозділ «Театральна критика» містить розгорнуті рецензії фондоутворювача на вистави київської Російської державної драми (1933), Київського театру ім. І.Я. Франка (1940) та рецензію на лібрето «Неразлучные друзья» невстановленого автора (б/д). Наприкінці підрозділу розміщено нотатки, начерки та виписки М.Х. Шелюбського з історії та теорії українського і світового театру, з історії МХАТ, до буклету, присвяченого актрисі О.М. Шатровій, а також статті до збірки, присвяченої 50-річчю МХАТ, упорядником якої був М.Х. Шелюбський.

Значно об'ємніший другий підрозділ, у якому зібрані редакторські нотатки фондоутворювача до фільмів Київської кіностудії учбових фільмів (з 1954 р. – Київська кіностудія науково-популярних фільмів). Кожна справа підрозділу присвячена одному фільму або групі фільмів, споріднених за тематикою. У заголовках справ, крім назви фільму, зазначено авторів його сценарію, дикторського тексту, імена режисерів та наукових консультантів². Справи підрозділу систематизовано за хронологією. Наприкінці підрозділу розміщено відгук та рецензії М.Х. Шелюбського на сценарії «Київнаукфільму» та укладений фондоутворювачем перелік фільмів, у редагуванні яких він брав участь (автограф, після 1957 р.).

Справи третього підрозділу «Праці з історії та теорії документального кіно» містять історичну розвідку М.Х. Шелюбського «Научно-популярное кино на Украине», матеріали до доповіді «Методика школьно-учебного кино», статтю-звіт про роботу Київської кіностудії науково-популярних фільмів, переліки учбових та науково-популярних фільмів, відзнятих на українських та зарубіжних кіностудіях у 1920-х – 1950-х рр., а також численні нотатки з історії та теорії кінематографу.

Решта праць фондоутворювача зібрана у заключному, четвертому підрозділі «Нотатки та виписки з історії літератури, образотворчого мистецтва, музики та ін.». Справи підрозділу сформовані за тематичним принципом та систематизовані за хронологією.

У другому та третьому розділах опису представлено листування М.Х. Шелюбського з сестрою В.Х. Шелюбською та колегами – сценаристом О.Т. Захарченко, кінознавцями І.Я. Меламедовим та Є.Я. Мінченковим. Листи систематизовані за абеткою прізвищ адресатів та кореспондентів.

До розділу «Документи до біографії М.Х. Шелюбського» віднесено його особисті документи (особовий листок з обліку кадрів, виписки з трудової книжки, творчої картки, характеристики, офіційне листування, документи про роботу у сфері кінематографії), а також документи про роботу М.Х. Шелюбського на Київській кіностудії науково-популярних фільмів. Останні сформовані у справи за фільмами, над якими працював

² Дані про фільми були віднайдені у документах фонду Національної кінематики України (сучасна назва Київської кіностудії науково-популярних фільмів), ф. 1010 ЦДАМЛМ України.

фондоутворювач, з посиланням у примітках на справи першого розділу опису, що містять редакторські нотатки М.Х. Шелюбського до відповідних стрічок.

Значну цінність становлять матеріали п'ятого розділу – «Документи, зібрані Шелюбським М.Х.». Серед них – зменшені копії афіш МХАТ під час гастролей в Одеському міському театрі (під розділ «З історії театру»); добірка газетних публікацій, дані яких М.Х. Шелюбський використовував при редагуванні науково-популярних та учбових фільмів, кінознавчі та методичні праці колег – О.О. Захарченко, Є.Я. Мінченкова, І.Я. Меламедова, списки робіт та спогади видатних діячів українського кіно: автографи операторів Г.Т. В'юнника, І.Н. Лозієва, режисерів О.Ф. Швачка, К.В. Лундишева, Є.З. Григорович, С.Г. Кореняка; біографія сценариста та режисера О.М. Уманського, ймовірно, складена режисером Л.П. Твердохлібовою (підрозділ «З історії та теорії кіно»); машинописна копія спогадів секретаря Л.М. Толстого М.М. Гусєва та автограф статті видатного вокального педагога Д.Л. Аспелунда, написаної ним незадовго до смерті у 1947 р. (підрозділ «З історії літератури та музики»). Справи кожного підрозділу систематизовано за хронологією.

Заключний розділ опису «Зображувальні документи» поділяється на два підрозділи. Перший містить невеликі фотографії (на документи) М.Х. Шелюбського та його фотографію в оточенні колег по знімальній групі фільму «Украинские художники-передвижники». Другий розділ, «Фотографії з історії МХАТ», включає фоторепродукції кадрів з кінофільму «Прогулка по Днепру» (1912), фотографії артистів МХАТ під час гастролей містами України, а також фотографії артистів Київського російського драматичного театру ім. Лесі Українки в Музеї-квартирі К.С. Станіславського.

Опис укладено згідно з методичними рекомендаціями «Робота з документами особового походження» (К.: Укрдержархів, УНДІАСД, 2009).

Передмову склала:
завсектору просвітньої
та виставкової роботи
відділу використання
інформації документів

Ю.В. Бентя

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

	од. зб.
Айвазовський І.К.	21
Ангеліна П.М.	100
Анненський І.М.	13
Аспелунд Д.Л.	92
Ачеркан Н.С.	75
Барсамов М.С.	21
Богдан Г.Г.	15
Богусевич В.А.	18, 67
Бойко	15
Бондар М.П.	75
Бровенко Ф.М.	65
Брянський [А.М.]	4
Варшавська [М.Н.]	14
Васильков І.П.	73
Винницький Б.В.	94
Виноградов К.О.	16, 32, 68
Вишеславський Л.М.	20
Вишневський О.Л.	97
Вільнер В.Б.	2
В'юнник Г.Т.	84
Гомоляка В.П.	13, 18, 29, 66, 67, 72, 94
Горький О.М.	1
Грачов М.В.	23
Григор'єв Г.П.	18, 67
Григорович Є.З.	87
Гусєв М.М.	91
Докучаєв В.В.	73
Дольд-Михайлик Ю.П.	13, 20, 23
Дорошенко К.П.	19
Дроботько В.Г.	23
Дядиченко В.А.	31
Есельсон П.[Н.]	13, 66

од. зб.

Желябужський Ю.А.	97
Захарченко О.Т.	24, 32, 53, 70, 78, 79
Зінов'єв П.О.	17
Іващенко Ф.М.	65
Карзанов В.П.	75
Касименко А.К.	13
Касіян В.І.	19, 20, 29, 77, 94
Качалов В.І.	97
Квітка-Основ'яненко Г.Ф.	42
Кніппер-Чехова О.Л.	95, 100
Ковальов [А.]	12
Козир	15
Копиця Д.Д.	26
Кореняк С.Г.	88
Корнієнко І.С.	20
Костанді К.К.	94
Котт С.[А.]	24
Кочерга І.А.	13
Кравець А.М.	32
Кравченко Б.І.	22, 69
Крилов І.А.	42, 43
Левченко П.О.	94
Леонідов (Шиманський) О.Л.	12
Леонов Л.М.	42
Лєсков М.С.	41
Лич М.М.	75
Лозієв І.Н.	89
Лужський В.В.	97
Лундишев К.В.	86
Любченко Л.М.	31, 32
Ляховецький В.П.	13, 22, 69, 72
Махновець Л.Є.	19
Мачихін Ф.М.	27, 74
Меламедов І.Я.	51, 54, 80–83
Мишко Д.І.	13, 66
Міллер О.Ф.	4
Міляєва Л.С.	29, 94

од. зб.

Мінченков Є.Я.	55, 71, 79
Мішура С.К.	31
Мокрієв Ю.О.	13, 72
Мольєр Ж.-Б.	6, 42
Мороз О.Н.	26
Москвін І.М.	95, 97
Нагай О.Г.	20
Нагнибіда М.Л.	31
Назаров В.О.	27, 74
Незельонов О.І.	4
Немирович-Данченко В.І.	95
Нікіфоров Д.М.	18, 67
Носенко О.Є.	65
Островська Л.М.	19, 21, 26, 27, 74
Островський О.М.	2, 4, 42
Палійчук Б.Д.	25
Пимоненко М.К.	94
Погодін М.Ф.	42
Полторацький О.І.	13
Поляновський М.Л.	12
Пономаренко С.В.	29, 94
Попов В.М.	23
Поривкіна О.В.	27, 74
Радченко О.	77
Римський-Корсаков М.А.	42
Романов М.Ф.	99
Савчук О.І.	25
Світославський С.І.	94
Склярєнко С.Д.	26
Снітко С.Я.	25
Сонгайло К.А.	13, 14, 22, 32, 69, 70, 72
Стальський Сулейман	42
Станіславський К.С.	5, 95, 97, 99
Стрелкова М.П.	99
Стрижак Л.М.	25

од. зб.

Тарханов М.М.	100
Твердохлібова Л.П.	28, 32, 56, 70, 90
Толстой Л.М.	91
Толстой О.К.	76
Тополєв В.О.	100
Тургенєв І.С.	76
Уваєв Є.М.	14
Уманський О.М.	90
Федір Іоаннович	76
Федоровський Д.Г.	75
Фельдт В.В.	79
Фоценко Р.І.	24
Франко І.Я.	26
Цюпа І.А.	27, 74
Чавдаров С.Х.	13, 66
Чехов А.П.	5, 42, 76
Шабловський М.С.	24
Шамшур П.П.	71
Шатрова О.М.	11
Швачко О.Ф.	85
Шевченко Т.Г.	19
Шелюбська В.Х., сестра	52
Шиманський О.Л. → див. Леонідов О.Л.	
Штатланд-Шелонцев Б.М.	21
Шульман С.Л.	20
Яровий [Н.]	28
Ятко-Ятченко М.М.	15

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

авториз.	авторизований
АН СРСР	Академія наук Союзу Радянських Соціалістичних Республік
арк.	аркуш
б/д	без дати
газ.	газета
ім.	імені
ін.	інший
КП(б)У	Комуністична партія (більшовиків) України
м.	місто
маш.	машинопис
МХАТ	Московський художній академічний театр
невст.	невстановлений
обл.	область
р.	рік
РНК	Рада Народних Комісарів
рр.	роки
РРФСР	Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
СРСР	Союз Радянських Соціалістичних Республік
УРСР	Українська Радянська Соціалістична Республіка
чорн.	чорновий

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор ЦДАМЛМ України
 _____ О.В. Кульчий
 26.07.2012 р.

ФОНД № 354

Шелюбський Марк Харитонович 1891–1970

український кінознавець і театрознавець

ОПИС № 1

справ постійного зберігання

1912–1918 (копії), 1933–1967
 (крайні дати документів)

Надходження згідно з актами № 977 від 30.04.1971 р.,
 № 1141 від 02.11.71 р., № 1235 від 05.06.72 р.

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
1.	<p>I. Творчі документи Шелюбського М.Х.</p> <p>1. Театральна критика</p> <p><i>Рецензії</i></p> <p>«“Егор Буличев” Горького в театрі росдрами». На виставу Російської державної драми (м. Київ). Маш. з правкою автора.</p>	1933	1	5	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
2.	<p>“Встреча с Островским”. На виставу за п’єсою Островського О.М. “Последняя жертва” в Київському театрі ім. І.Я. Франка (режисер Вільнер В.Б.). Варіанти. Маш. з правкою автора.</p>	січень 1940	3	27	
3.	<p>На лібрето “Неразлучные друзья” невт. автора. Варіанти. Маш.</p> <p>Нотатки, начерки, виписки</p>	б/д	2	4	
4.	<p>З досліджень Брянського [А.М.], Міллера О.Ф., Незельонова О.І. та ін., присвячених драматичній трилогії Островського О.М. “Женитьба Бальзамина”. Маш. з помітками Шелюбського М.Х., маш.</p>	[кін. 1930-х]	5	22	
5.	<p>Про МХАТ: творчий склад театру у 1925 р., роль у його становленні Станіславського К.С. й Чехова А.П., тематична бібліографія тощо. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.</p>	1940-і	–	18	
6.	<p>До лекції-бесіди, присвяченої творчості Мольєра Ж.-Б. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.</p>	[1940-і]	–	7	
7.	<p>З історії українського театру. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.</p>	[1940-і – 1950-і]	–	31	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
8.	З теорії та історії світового театру. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.	[1940-і – 1960-і]	–	200	
9.	<i>Те саме.</i>	[1940-і – 1960-і]	–	200	
10.	<i>Те саме.</i>	[1940-і – 1960-і]	–	108	
11.	До буклету, присвяченого творчій діяльності актриси Шатрової О.М. Чорн. автограф. * * *	[1952]	1	7	
12.	Ковальов [А.] <i>“Исторические документы о МХАТе”</i> ; Леонідов (Шиманський) О.Л. <i>“Международное значение МХАТ”</i> ; Поляновський М.Л. <i>“Киношутка великих мастеров”</i> та ін. статті до збірки, присвяченої 50-річчю МХАТ (упорядник Шелюбський М.Х.) Авториз. маш., маш. з правкою упорядника.	1948	8	35	<i>див. од.зб. 95–100</i>

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
13.	<p>2. Редакторські нотатки до фільмів Київської кіностудії учбових фільмів (з 1954 р. – Київської кіностудії науково-популярних фільмів)</p> <p>“<i>Київ</i>” (автори сценарію Кочерга І.А., Дольд-Михайлик Ю.П., дикторський текст Полторацького О.І., режисер Анненський І.М., консультант Касименко А.К.), “<i>Київ</i>” (автори сценарію Есельсон П.[Н.], Гомоляка В.П., режисер Гомоляка В.П., консультанти Чавдаров С.Х., Мишко Д.І.), “<i>Київ – столиця України</i>” (автор сценарію Мокрієв Ю.О., режисери Гомоляка В.П., Ляховецький В.П., консультант Сонгайло К.А.). Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.</p>	1949–1950, 1955	–	19	<i>див. од.зб. 66, 72</i>
14.	<p>“<i>Донбасс</i>”, “<i>Каменный уголь</i>” (автор сценарію Варшавська [М.Н.], режисер Уваєв Є.М., консультант Сонгайло К.А.). Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.</p>	[1950–1951]	–	4	
15.	<p>“<i>Травопольная система земледелия</i>” (автор сценарію Ятко-Ятченко М.М., режисер Богдан Г.Г., консультанти Бойко, Козир). Автограф.</p>	[1951]	1	3	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
16.	“Богатства Чорного моря” (автор сценарію Виноградов К.О.). Автограф, маш. з правкою Шелюбського М.Х., маш. Розрізнені аркуші.	1953–1955	–	74	див. од.зб. 32, 68
17.	“Коксохимическое производство” (автор сценарію Зінов’єв П.О.). Чорн. автограф.	[1954]	1	2	
18.	“Памятники культуры древней Руси” (автор сценарію Григор’єв Г.П., режисер Гомоляка В.П., консультанти Богусевич В.А., Нікіфоров Д.М.) Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.	1954	–	51	див. од.зб. 67
19.	“Тарас Шевченко – художник” (автори сценарію Дорошенко К.П., Махновець Л.Є., режисер Островська Л.М., консультант Касіян В.І.). Автограф.	1954	4	14	
20.	“Украинское народное искусство” (автор сценарію Корнієнко І.С., дикторський текст Вишеславського Л.М. та Дольд-Михайлика Ю.П., режисер Шульман С.Л., консультанти Касіян В.І., Нагай О.Г.). Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.	1954	–	22	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
21.	“ <i>Иван Константинович Айвазовский</i> ” (автор сценарію Штатланд-Шелонцев Б.М., режисер Островська Л.М., консультант Барсамов М.С.). Автограф.	[1954-1955]	1	2	
22.	“ <i>История тетради</i> ” (автор сценарію Кравченко Б.І., режисер Ляховецький В.П., консультант Сонгайло К.А.) Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.	[1954–1955]	–	7	див. од.зб. 69
23.	“ <i>По следам невидимых врагов</i> ” (автор сценарію Попов В.М., дикторський текст Дольд-Михайлика Ю.П., режисер Грачов М.В., консультант Дроботько В.Г.). Чорн. автограф, маш. Розрізнені аркуші.	1955	–	42	
24.	“ <i>Полевые сорные растения и борьба с ними</i> ” (автор сценарію Захарченко О.Т., режисер Шабловський М.С., консультант Котт С.[А.]). Чорн. автограф.	[1955]	1	1	
25.	“ <i>В лесах Закарпатья</i> ” (автори сценарію Палійчук Б.Д., Савчук О.І., режисер Снітко С.Я., консультант Стрижак Л.М.). Чорн. автограф.	1956	1	1	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
26.	“Іван Франко” (автори сценарію Мороз О.Н., Островська Л.М., дикторський текст Скляренка С.Д., режисер Островська Л.М., консультант Копиця Д.Д.). Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.	1956	–	8	
27.	“Днепр” (автор сценарію Цюпа І.А., режисер Островська Л.М., консультанти Мачихін Ф.М., Назаров В.О., Поривкіна О.В.). Чорн. автограф, рукопис, маш. Розрізнені аркуші.	1957	–	71	див. од.зб. 74
28.	“Откуда стол пришел” (автор сценарію Яровий [Н.], режисер Твердохлібова Л.П.). Чорн. автограф.	[1957]	1	1	
29.	“Украинские художники-передвижники” (автор сценарію Пономаренко С.В., режисер Гомоляка В.П., консультанти Касіян В.І., Міляєва Л.С.) Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.	1957	–	2	див. од.зб. 94
30.	[“Агроном на весеннем севе”]. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.	1959	–	6	
31.	“Полтавский бой” (автор сценарію Мішура С.К., дикторський текст Нагнибіди М.Л., режисер Любченко Л.М., консультант Дядиченко В.А.). Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.	1959	–	8	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
32.	<p style="text-align: center;">* * *</p> <p>Зошит з нотатками до фільмів “Новое в технике свекло-сахарного производства” (автор сценарію Кравець А.М., режисер Любченко Л.М.), “Черноморское побережье Кавказа” (автор сценарію Захарченко О.Т., режисер Твердохлібова Л.П., консультант Сонгайло К.А.), “Богатства Черного моря” (автор сценарію Виноградов К.О.) та ін. Чорн. автограф.</p>	[1955–1956]	1	13	див. од.зб. 16, 68, 70
33.	<p style="text-align: center;">* * *</p> <p>Відгук на сценарій фільму [“Достижения науки внедряют в сельскохозяйственное производство”]. Маш.</p>	[1950]	1	2	
34.	<p>Рецензії на кіносценарії “Директор заводу” та “Пройшов солдат з фронту” невідст. авторів. Маш. з правкою Шелюбського М.Х.</p>	б/д	2	12	
35.	<p style="text-align: center;">* * *</p> <p>Перелік учбових та науково-популярних фільмів 1949–1957 рр., редактором яких був Шелюбський М.Х. Чорн. автограф Шелюбського М.Х.</p>	після 1957	1	6	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
3. Праці з історії та теорії документального кіно					
36.	<p><i>“Научно-популярное кино на Украине”.</i> Історична довідка та підготовчі нотатки до неї. Варіанти. Чорн. автограф, маш. з правкою автора, маш. Розрізнені аркуші.</p>	[1953]	–	110	
37.	<p><i>“Підвищувати якість, знижувати собівартість науково-популярних фільмів”.</i> Стаття-звіт про роботу Київської кіностудії науково-популярних фільмів. Маш. з правкою автора.</p>	[1957–1958]	1	7	
38.	<p><i>“Методика шкільно-учебного кино”.</i> Підготовчі нотатки до доповіді. Чорн. автограф, рукопис, маш. Розрізнені аркуші.</p>	1950-і	–	118	
39.	<p>Переліки учбових та науково-популярних фільмів Київської, Одеської та ін. українських та зарубіжних кіностудій, відзнятих у 1920-х – 1950-х рр. Автограф, рукопис, маш. з правкою Шелюбського М.Х., маш.</p>	1950-і	8	18	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
	* * *				
40.	<p>Нотатки та виписки з історії та теорії кінематографу, бібліографічні переліки з питань кіномистецтва. Чорн. автограф, маш. з правкою. Розрізнені аркуші, блокнот, зошити.</p> <p>4. Нотатки та виписки з історії літератури, образотворчого мистецтва, музики та ін.</p>	[1940-і – 1950-і]	–	115	
41.	<p>До [статті] про творчий шлях Лескова М.С. Чорн. автограф.</p>	після 1936	1	4	
42.	<p>Про творчість Квітки-Основ'яненка Г.Ф., Крилова І.А., Леонова Л.М., Мольєра Ж.-Б., Островського О.М., Погодіна М.Ф., Римського-Корсакова М.А., Сулеймана Стальського, Чехова А.П. та ін. діячів українського та світового мистецтва. Чорн. автограф. Блокноти.</p>	[1943] – 1949	4	102	
43.	<p>Для доповіді “<i>Великий русский поэт-баснописец Иван Андреевич Крылов (1769–1844)</i>”. Маш. з правкою автора, автограф.</p>	[1944]	3	24	
44.	<p>З історії та теорії образотворчого мистецтва, загальних мистецьких питань, психології творчості. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші.</p>	[1940-і – 1950-і]	–	33	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
45.	З української та російської граматики, орфоєпії, стилістики, фразеологізми іноземними мовами. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші. Додається лист Інституту мовознавства АН СРСР до Шелюбського М.Х. з роз'ясненням щодо наголосів. Арк. №№ 20–21.	26 серпня 1957, б/д	–	21	
46.	З історії опери, вокального мистецтва, музичного фольклору, теорії музики тощо. Чорн. автограф, маш. з правкою, маш. Розрізнені аркуші.	[1950-і]	–	43	
47.	З теорії та історії літератури, про сучасний літературний процес, нові видання, твори для дітей тощо. Автограф, маш., друк. Розрізнені аркуші.	[1950-і]	–	26	
48.	З географії. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші. * * *	[1950-і]	–	7	
49.	Витяги з творів та висловлювань відомих особистостей з суспільно-політичних та мистецьких питань. Автограф. Розрізнені аркуші.	[1950-і]	–	37	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
	* * *				
50.	Бібліографічні переліки з різних питань. Чорн. автограф, маш., друк. Розрізнені аркуші.	[1940-і – 1950-і]	–	99	
	II. Листи Шелюбського М.Х.				
51.	Меламедову І.Я.	[1954]	1	1	
52.	Шелюбській В.Х., сестрі.	5 листопада 1947	1	1	
	III. Листи Шелюбському М.Х.				
53.	Захарченко О.Т.	1 листопада 1955, 13 лютого, 1956	2	2	
54.	Меламедова І.Я.	28 березня 1955 – 21 жовтня 1956	11	23	
55.	Мінченкова Є.Я.	21 березня 1956	1	1	
56.	[Твердохлібової Л.П.? З бібліографічними переліками з історії науково-популярного кіно в СРСР.	[1 квітня], 15 травня 1958	2	8	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
IV. Документи до біографії Шелюбського М.Х.					
1. Особисті документи					
57.	Особовий листок з обліку кадрів, виписки з трудової книжки, творчої картки, перелік нагород та ін.	1941 – 1958	8	9	
58.	Характеристика Московського економічно-статистичного інституту, видана Шелюбському М.Х. після прочитання курсу лекцій з історії народного господарства. Оригінал, копія.	8 вересня 1943	2	2	
59.	Характеристики Енгельського міського драматичного театру (Саратовська обл. РРФСР), видані завідувачу літературною частиною театру Шелюбському М.Х.; лист відділу народної освіти Енгельського міського комітету депутатів трудящих з подякою Шелюбському М.Х. за публікації з проблем шкільної освіти. Оригінали, копії.	7 квітня – 20 листопада 1944	5	5	
60.	Лист Управління державними архівами УРСР Шелюбському М.Х. про написання розділу “Історія театру в Києві” до колективної монографії з історії Києва.	11 квітня 1946	1	1	
61.	Запрошення Київського обкому КП(б)У та редакції газ. “Київська правда” на обласну нараду письменників-початківців.	25–26 вересня 1948	1	1	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
62.	<p>Атестаційний листок редактора Київської кіностудії учбових фільмів, посвідчення працівника Київської кіностудії науково-популярних фільмів, члена Спілки кінематографістів СРСР та ін. документи про роботу в галузі кіно.</p> <p>2. Документи про роботу на Київській кіностудії учбових фільмів (з 1954 р. – на Київській кіностудії науково-популярних фільмів)</p>	1950 – 1967	6	19	
63.	<p>Постанови, положення, інструкції та накази РНК, Міністерства вищої освіти, Міністерства к культури та ін. установ СРСР щодо виробництва науково-популярних та учбових фільмів.</p>	1938 – 1958	8	27	
64.	<p>Накази Комітету з справ кінематографії при РНК СРСР та Міністерства культури УРСР про організацію Київської кіностудії наукових та учбово-технічних фільмів, її перейменування в Київську студію науково-популярних фільмів, заходи щодо покращення роботи установи тощо. Варіанти. Додаються підготовчі нотатки Шелюбського М.Х. Чорн. автограф. Розрізнені аркуші (№№ 13–26).</p>	1940–1958, б/д	7	26	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
65.	Подяка дирекції Київської кіностудії учбових фільмів творчій групі фільму “ <i>Лютин</i> ” (автори сценарію Бровенко Ф.М., Носенко О.Є., режисер Іващенко Ф.М.).	23 жовтня 1950	1	1	
66.	Анотація та протокол обговорення фільму “ <i>Київ</i> ” (автори сценарію Есельсон П.[Н.], Гомоляка В.П., режисер Гомоляка В.П., консультанти Чавдаров С.Х., Мишко Д.І.).	[1950–1955]	2	2	див. од.зб. 13
67.	Рецензії на сценарій фільму “ <i>Памятники культуры древней Руси</i> ” (автор сценарію Григор’єв Г.П., режисер Гомоляка В.П., консультанти Богусевич В.А., Нікіфоров Д.М.).	6, 19 грудня 1952	2	4	див. од.зб. 18
68.	Висновки про сценарій, перелік рекомендованих об’єктів для зйомок та ін. документи фільму “ <i>Богатства Черного моря</i> ” (автор сценарію Виноградов К.О.).	7 жовтня 1953 – 27 березня 1955	5	9	див. од.зб. 16, 32
69.	Рецензії на сценарій, висновки, протокол обговорення та ін. документи фільму “ <i>История тетради</i> ” (автор сценарію Кравченко Б.І., режисер Ляховецький В.П., консультант Сонгайло К.А.).	17 жовтня 1954 – 21 лютого 1955	6	6	див. од.зб. 22

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
70.	Рецензії на сценарій, протокол обговорення та ін. документи фільму <i>“Черноморское побережье Кавказа”</i> (автор сценарію Захарченко О.Т., режисер Твердохлібова Л.П., консультант Сонгайло К.А.).	24 вересня 1955 - 1956	5	8	<i>див. од.зб. 32</i>
71.	Лист Мінченкова Є.Я. [Шамшуру П.П.] про сценарій фільму <i>“Способы обработки металлов”</i> . Варіанти з помітками Шелюбського М.Х.	30 жовтня 1955	2	6	
72.	Лист Шелюбського М.Х. до консультанта Сонгайла К.А. про рецензію на сценарій фільму <i>“Киев – столица Украины”</i> (автор сценарію Мокрієв Ю.О., режисери Гомоляка В.П., Ляховецький В.П.).	[1955]	1	1	<i>див. од.зб. 13</i>
73.	Висновок про сценарій фільму <i>“Докучаев”</i> , присвяченого ґрунтознавцю Докучаєву В.В. (автор сценарію Васильков І.П.).	12 квітня 1957	1	2	
74.	Анотація на фільм <i>“Днепр”</i> (автор сценарію Цюпа І.А., режисер Островська Л.М., консультанти Мачихін Ф.М., Назаров В.О., Поривкіна О.В.).	[1957]	1	1	<i>див. од.зб. 27</i>

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
75.	<p>Анотація, лист Міністерства вищої освіти СРСР до Київської кіностудії науково-популярних фільмів, вітальна адреса Шелюбському М.Ф. з нагоди перемоги на фестивалі “<i>За технічний прогрес</i>” (Будапешт) фільму “<i>Автоматизация производственных процессов в машиностроении</i>” (автори сценарію Бондар М.П., Лич М.М., режисер Федоровський Д.Г., консультанти Карзанов В.П., Ачеркан Н.С.).</p> <p>V. Документи, зібрані Шелюбським М.Х.</p> <p>1. З історії театру</p>	1957–1959	4	7	
76.	<p>Афіші гастрольних вистав МХАТ в Одеському міському театрі за п’єсами “<i>Вишневый сад</i>” Чехова А.П., “<i>Нахлебники</i>”, “<i>Где тонко, там и рвется</i>”, “<i>Провинциалка</i>” Тургенєва І.С., “<i>Царь Федор Иоаннович</i>” Толстого О.К. Зменшені копії.</p>	18–26 травня 1913	3	3	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
2. З історії та теорії кіно					
77.	Касіян В.І. <i>“Квітуче радянське мистецтво”</i> ; Радченко О. <i>“Київський кремль”</i> та ін. статті з різних питань, зібрані для редагування учбових та науково-популярних фільмів. Вирізки з газ. <i>“Правда України”</i> , <i>“Советская культура”</i> та ін. з помітками Шелюбського М.Х.	1948–1957, б/д	23	26	
78.	Захарченко О.Т. <i>“Методика построения школьных фильмов”</i> . Стенограма доповіді на Київській кіностудії учбових фільмів. Маш. з помітками Шелюбського М.Х.	7 квітня 1950	1	19	
79.	Мінченков Є.Я., Фельдт В.В. Зауваження до <i>“Методики построения школьных фильмов”</i> Захарченко О.Т. Варіанти. Маш. з помітками Шелюбського М.Х.	[1950]	3	8	
80.	[Меламедов І.Я.] <i>“Каким должен быть учебный кинофильм”</i> . Тези доповіді, розробленої на кафедрі учбової та наукової кінематографії Ленінградського державного педагогічного інституту. Варіанти. Маш. з помітками Шелюбського М.Х.	1955	2	54	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
81.	Меламедов І.Я. “Учебные к[ино]фильмы должны строго отвечать темам...”. Методична розробка. Варіанти. Маш. з помітками Шелюбського М.Х., маш.	[1955]	3	24	
82.	Меламедов І.Я. “Применение кино в учебно-воспитательной работе начальной и средней школы”. План книги. Варіанти. Автограф, маш.	26 серпня 1956	2	6	
83.	Об’єднані пропозиції установ Ленінграда щодо виробництва учбово-виховних фільмів для шкіл, педагогічних учбових закладів та педагогічної пропаганди, надіслані Шелюбському М.Х. Меламедовим І.Я. Варіанти. Маш. з правкою Меламедова І.Я., маш.	[1956]	7	57	
84.	В’юнник Г.Т. Автобіографічні спогади про роботу в галузі науково-популярного кіно у 1928–1941 рр. Чорн. автограф.	до 1957	1	2	
85.	Швачко О.Ф. Перелік науково-популярних, учбових та агіт-пропагандистських фільмів, відзнятих режисером у 1928–1952 рр. Автограф.	3 травня 1958	1	2	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
86.	Лундишев К.В. Перелік фільмів, відзнятих режисером у 1936–1941 рр. Автограф.	14 травня 1958	1	1	
87.	Григорович Є.З. Спогади про роботу в галузі науково-популярного кіно та список відзнятих фільмів. Автограф.	[1958]	1	3	
88.	Кореняк С.Г. Перелік фільмів, відзнятих режисером до Великої Вітчизняної війни. Авториз. маш. з помітками Шелюбського М.Х.	[1958]	1	1	
89.	Лозієв І.Н. Перелік науково-популярних фільмів, відзнятих оператором протягом 1925–1957 рр. Автограф.	[1958]	1	1	
90.	[Твердохлібова Л.П.? Творча біографія сценариста та режисера науково-популярного кіно Уманського О.М. Автограф з правкою Шелюбського М.Х.	[1958]	1	3	
3. З історії літератури та музики					
91.	Гусєв М.М. <i>“Как Толстой работал над своими художественными произведениями”</i> . Спогади. Маш. копія з помітками Шелюбського М.Х.	[1930-і]	1	6	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
92.	Аспелунд Д.Л. “О советском вокальном искусстве”. Тези до статті. Автограф.	28 червня 1947	1	5	
VI. Зображувальні документи					
1. Фотографії Шелюбського М.Х.					
93.	Індивідуальні.	[1940-і]	2	2	
94.	В групі з режисером Гомолякою В.П., сценаристом Пономаренком С.В., автором одного з варіантів дикторського тексту Винницьким Б.В., консультантами Касіяном В.І., Міляєвою Л.С. та ін. членами знімальної групи фільму “Украинские художники- передвижники”, присвяченого Костанді К.К., Левченку П.О., Пимоненку М.К., Світославському С.І. та ін. в Київському державному музеї українського мистецтва.	1957	1	1	див. од.зб. 29
2. Фотографії з історії МХАТ					
95.	Кадри з кінофільму “Прогулка по Днепру” за участю Москвіна І.М., Станіславського К.С., Немировича- Данченка В.І., Кніппер- Чехової О.Л. та ін. Фоторепродукції.	травень 1912	4	4	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	Примітки
96.	<p>Колективу МХАТ на березі Дніпра під час гастролей в Києві. Копія. Додається лист Державного музею театрального мистецтва УРСР Шелюбському М.Х. з подякою за фотографії артистів МХАТ. Арк. № 2.</p>	1912, 17 вересня 1948	2	2	
97.	<p>Кадри з кіножарту артистів МХАТ за участю Вишневського О.Л., Качалова В.І., Лужського В.В., Москвіна І.М., Станіславського К.С. (режисер Желябужський Ю.А.) Фоторепродукції.</p>	жовтень 1918	2	2	
98.	<p>Будівля Київського драматичного театру ім. І.Я. Франка з рекламою гастролей МХАТ. Копія.</p>	1936	1	1	
99.	<p>Артисти Київського російського драматичного театру ім. Лесі Українки Романов М.Ф., Стрелкова М.П. в Музеї-квартирі К.С. Станіславського.</p>	не раніше 1938	2	2	
100.	<p>Тополєв В.О., Кніппер-Чехова О.Л., Тарханов М.М., Ангеліна П.М. під час гастролей МХАТ в м. Сталіно (нині Донецьк). Копії.</p>	1939	2	2	

№ № п/п	Заголовки справ	Дати документів	К-сть док.	К-сть арк.	При- мітки
	* * *				
101.	Здавальний опис № 1.	1972	1	4	

Всього до опису № 1 з № 1 по № 101 внесено 101 (сто одну) од. зб. – 208 (двісті вісім) документів на 2213 (двох тисячах двохстах тринадцяти) аркушах.

Опис склала:
зав. сектору просвітньої
та виставкової роботи
відділу використання
інформації документів
12.07.2012 р.

Ю.В. Бентя

СХВАЛЕНО

Протокол ЕПК ЦДАМЛІМ України
від 26.07.2012 р.
№ 6

Прийнято на державне зберігання до архіву-музею 101 (сто одну) од. зб. – 208 (двісті вісім) документів на 2213 (двох тисячах двохстах тринадцяти) аркушах.

Документи передала:
зав. сектору просвітньої
та виставкової роботи
відділу використання
інформації документів

Ю.В. Бентя

Документи прийняла:
начальник відділу забезпечення
збереженості документів

Л.Д. Харалампова

**Додаток № 1
до опису № 1
фонду № 354**

**Список літератури,
переданої до ЦДАМЛМ України
згідно з актом № 6 від 26.07.1978 р.**

№№ п/п	Автор і назва	Кількість прим.	Інв. №	При- мітки
1.	О киносценарии: Сборник статей. – М.: Искусство, 1956.	1	36716	

Всього до списку внесено 1 (один) прим. літератури.

Список склала:
Зав. сектору зберігання
друкованих видань
16.07.2012 р.

О. С. Алексеєнко